

# "Margot Wallström kan inte risas av domstol men av statsministern - vågar hon binda ris åt egen rygg?"

Publicerad 2018-03-09 06:32



**KRÖNIKA - av Nils Funcke, VD för Utgivarna och yttrandefrihetsexpert**

**"Vi måste hantera allmänna handlingar korrekt."** Det förklarade utrikesminister Margot Wallström i samband med att UD startade sin interna kampanj för att "skärpa kraven på hur vi hanterar allmänna handlingar".

**Gott så. Verbal självpåkning** är som regel både nyttig och njutbar. Men vid åsynen av riset brukar intresset för självrannsakan mattas betänkligt och behöva ersättas med en utomstående rannsakan.

**Utrikesdepartementet har** en dokumenterat hög smärtröskeln när det gäller kritik för att inte leva upp till offentlighetsprincipen. Upprepad kritik från främst JO och riksdagens konstitutionsutskott (KU) har inte bitit.

**Med näbbar och paragrafrytteri** gör Utrikesdepartementet nu allt för att inte behöva offentliggöra utvärderingen för hur Sverige kampanjade sig till en plats i FN:s säkerhetsråd. Riksdagens utrikesutskott som begärt att få del av utvärderingen får nöja sig med en sammanfattning. Enligt departementet är analysen med bilagor interna och klassade som arbetsmaterial.

**Det är lätt att räkna ut** varför departementet inte vill lämna över handlingarna till riksdagen. Då skulle de passera en myndighetsgräns och deras status gå från att vara arbetsmaterial till att bli en allmän handling.

**UD:s ambition att** samtidigt blika riksdagen och låta utskottet titta på utvärderingen utan att den blir offentliggör är ett försök att både äta kakan och ha den kvar. Vi har sett det förr.

**Post- och telestyrelsen (PTS)** gjorde i början av år 2014 en analys av EU-domstolens utslag vad gäller datalagring. Riksdagens justitieutskott ville ha del av rättsutredningen. Visst ska vi informera riksdagen, förklarade dåvarande generaldirektören Göran Marby, men tillade att eftersom det vore olyckligt att utredningen skulle bli allmän handling ville han genom ett brev redogöra för myndighetens slutsatser - ett brev som var svårfunnet både hos PTS och justitieutskottet.

**Begäran att få del av** rättsutredningen avvisades. Rättsutredningen var enligt PTS inte allmän handling eftersom den inte hade expedierats och därför kan myndigheten inte ens pröva om den kan lämnas ut.

**Nu är det så ordnat** att inte bara en myndighets sekretessbedömning - utan även synen på en handlingens status - kan överklagas till domstol. Efter domstolsprövning tvingades PTS:s att lämna ut rättsutredningen.

**Visserligen hade** den inte lämnat myndigheten och var därmed inte expedierad. Men kammarrätten menade att handlingen uppfyllde grundlagens krav att den "på annat sätt ha färdigställts". Eftersom den legat till grund för bland annat ett pressmeddelande från PTS.

**Det är uppenbart att** utvärderingen av UD:s kampanj för en plats i säkerhetsrådet utgjorde en förutsättning för att sammanfattningen skulle kunna bli till. Det ligger så att säga i sakens natur att en sammanfattning är en sammanfattning av något och att detta "något" tillfört uppgifter till sammanfattningen och ärendet.

**Den fullständiga utredningen** borde rimligen ligga i en akt hos UD. Prydligt arkiverad tillsammans med andra betydelsefulla dokument kring kampanjen eftersom ärendet har avslutats.

**Det borde vara allmänna** handlingar möjliga för var och en att begära att få ta del av. Om sedan vissa uppgifter i dem skulle beläggas med sekretess är en annan sak. Så långt är parallellerna mellan PTS och UD plågsamt tydliga.

**Fortsättningen däremot** blir en mätare på departementschefen Wallström och regeringens förmåga till självprövning. I fallet med PTS tog en domstol fram riset eftersom myndigheten inte förmådde korrigeras sig själv.

**Ett beslut av en** departementschef om tillgången till handlingar kan visserligen överklagas. Men inte till en domstol utan till regeringen. Det blir alltså statsminister Stefan Löfven som håller i riset om det skulle bli aktuellt att pröva beslutet att utvärderingen inte är en allmän handling.

**Någon oberoende instans** som kan pröva regeringens beslut finns inte. Därmed inträder fenomenet att den som skapat en handling själv avgör om den ska vara allmän eller inte. På samma sätt förfogar regeringen över det slutgiltiga avgörandet om en allmän handling ska lämnas ut eller sekretessbeläggas. Bristen på en oberoende prövning är stötande i en rättsstat.

**Men i väntan på en** korrigering kan Wallström genom att arkivera utvärderingen av kampanjen undvika att binda ris åt egen rygg. Det skulle vara en bra start på utrikesministerns "genomgripande åtgärdsprogram" för att stärka offentlighetsprincipen "som en grundläggande del av demokratin".

[red@dagensjuridik.se](mailto:red@dagensjuridik.se) (<mailto:red@dagensjuridik.se>)

## 8 comments

(.)

Thomas fre, 2018-03-09 10:48

När en blind leder en svetsblind ...

[besvara \(\(comment/reply/89173/92240\)\)](#). [Anmäl som opassande \(#\)](#).

()

Anton den värste fre, 2018-03-09 11:21

""Margot Wallström kan inte risas av domstol"  
Uttrycket risa förknippar jag med Hans Scheike.  
Kritiseras kanske är ett bättre uttryck.

[besvara \(/comment/reply/89173/92249\)](#) [Anmäl som opassande \(#\)](#)

()

C Andersson fre, 2018-03-09 11:48

Tja det beror väl på. En offentlig avbasning vore kanske inte fel. Ett uppslag för en satirisk tecknare. SL piskar MW.

Skämt åsido. Margot Wallström har en framstående talang. Hon har en förmåga att göra sig ovän med alla. Opassande för en normal utrikesminister. Men inte för en socialdemokrat.

[besvara \(/comment/reply/89173/92251\)](#) [Anmäl som opassande \(#\)](#)

()

Anton den värste fre, 2018-03-09 12:37

"SL piskar MW."  
Eller som en satirtecknare kanske uttrycka saken/Margot Wallström risas av Hans Scheike, i Stefan Löfvens ställe.

[besvara \(/comment/reply/89173/92266\)](#) [Anmäl som opassande \(#\)](#)

()

C Andersson fre, 2018-03-09 14:57

Eller som när Björklöven spöar MoDo ....

[besvara \(/comment/reply/89173/92284\)](#) [Anmäl som opassande \(#\)](#)

()

lakttagare fre, 2018-03-09 12:00

En del intressanta iakttagelser ang Wallström / Söder står att finna på Ledarsidorna.se. Redaktören Johan Westerholm har som S-anshängare rätt bra inblick i hur slipstenarna dras och knivarna slipas inom "Rörelsen".

[besvara \(/comment/reply/89173/92255\)](#) [Anmäl som opassande \(#\)](#)

()

Rimochreson fre, 2018-03-09 12:47

Dessa "utgivare".

Stoppa missbruket med publicering av privatrelaterade uppgifter.

Söktjänster, telefonkataloger mm. Vad har allmänheten med min födelsedag att göra om de söker mitt telefonnummer? Varför publiceras en bild på min entré, satellitbild på min tomt, tomtarea? Mitt privata hem?! En påstådd länenivå när man pekade på min tomt, större än grannarnas, blev ändrad. Jag har inga lån! Äldre som saknar internet och e-post ska logga in med Bank-ID eller skicka en kopia av körkortet till hitta för att stoppa missbruket. De vet ju ofta inte ens om vilken skit som publiceras om dem. Utfläkta! Sverige är idag ett respektlöst radikalt sosseland, allt mitt ska vara ditt. Det privata är avskaffat. Det är en bidragande orsak till att vi hoppas kunna lämna landet. Nils Funcke, "VD för Utgivarna och yttrandefrihetsexpert" borde skämmas som inte röjer upp i missbruket. Låt oss få ha våra privatliv i fred!

[besvara \(/comment/reply/89173/92271\)](#) [Anmäl som opassande \(#\)](#)

()

Öppenhet & transparens fre, 2018-03-09 17:44

Funcke:

"Det är lätt att räkna ut varför departementet inte vill lämna över handlingarna till riksdagen. Då skulle de passera en myndighetsgräns och deras status gå från att vara arbetsmaterial till att bli en allmän handling".

Just så. Och i förlängningen får man därför sannolikt anta att för det fall "arbetsmaterialet" skulle bli en allmän handling skulle därav framgå uppgifter som i en eller annan mening vore obekväma för regeringen eller annan inblandad in- eller utrikes part, eller eljest av ett eller annat skäl svårligen tåla offentlighetens ljus. Kampanjen för en plats i FN:s säkerhetsråd har givetvis kostat en okänd summa pengar (ännu icke oförbehållsamt redovisad) men kan även i övrigt innehålla inslag av mindre klädsam/smicrande natur.

Frikostigheten med hemligstämplar inom t ex departementen riskerar givetvis att i längden undergräva ett demokratiskt rättssamhälles grundvalar och infektera förtroendet för de för tillfället styrande.

[besvara \(/comment/reply/89173/92312\)](#) [Anmäl som opassande \(#\)](#)

## Skriv ny kommentar

Ditt namn: \*

E-post: \*

Innehållet i detta fält är privat och kommer inte att visas publikt.

Länk:

Kommentar: \*

Jag godkänner [villkor för kommentarer \(/2018/03/margot-wallstrom-kan-inte-risas-av-domstol-men-av-statsministern-vaagar-hon-binda-ris-egen-ry#comments-terms-of-use-1\)](#).

Uppdatera mig när nya kommentarer tillkommer

Jag är inte en robot

reCAPTCHA  
Sekretess - Villkor